

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ
З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
5-9 класи НУШ**

Нормативна основа: наказ МОН України від 04.05.2026 № 722 (чинна редакція); наказ МОН України від 14.08.2026 № 1427; Державний стандарт базової середньої освіти (постанова КМУ № 898); практичний путівник МОН «Мовно-літературна галузь (іншомовна освіта): як оцінювати в НУШ», 2025; чинні модельні навчальні програми «Іноземна мова. 5-9 класи».

Ці предметні критерії є методичною деталізацією загальних критеріїв наказу МОН України № 722 з урахуванням специфіки іншомовної освіти. Вони застосовуються у співвіднесенні з очікуваними результатами конкретного класу та чинної модельної / навчальної програми.

Важлива особливість ГР з іноземної мови: у Державному стандарті визначено 3 комплексні групи результатів (рецепція; взаємодія; продукування). Для безпосереднього оцінювання МОН деталізує їх через 4 види мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння, читання, письмо. У цьому документі ці чотири види позначено як робочі ГР1-ГР4; разом вони охоплюють усі 3 комплексні групи ДСБСО.

У 2026/2027 н. р. за наказом МОН № 1427 індекси ГР не є обов'язковими для фіксації в журналі, а за семестр виставляється одна оцінка з предмета. Водночас чотири види мовленнєвої діяльності доцільно використовувати як робочу рамку для збалансованого оцінювання й зворотного зв'язку.

1. ЗАГАЛЬНІ ПРЕДМЕТНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Під час визначення рівня досягнення результатів навчання враховуються п'ять інтегрованих показників наказу № 722: когнітивні процеси, навчальна діяльність, самостійність, комунікація та взаємодія, частота і стабільність вияву сформованих умінь. Для іноземної мови оцінюється насамперед ефективність комунікації відповідно до очікуваного рівня, а не механічна кількість мовних помилок.

Бал / рівень	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву вмінь
1 / початковий	Розпізнає окремі знайомі англійські слова, звуки, графічні образи; зміст розуміє фрагментарно.	Виконує лише окремі елементи найпростішого мовленнєвого завдання за зразком, жестом, картинкою або прямою підказкою.	Потребує постійного покрокового супроводу, повторення інструкції та зовнішнього контролю.	Реагує окремим словом або невербально; майже не підтримує іншомовну взаємодію без допомоги.	Уміння виявляються поодинокі лише у дуже знайомих ситуаціях.
2 / початковий	Упізнає знайомі слова й окремі стандартні фрази, пов'язує їх із предметом, дією або ситуацією.	За опорою відтворює короткі мовні зразки, обирає відповідь, заповнює елементарні пропуски.	Працює за детальною інструкцією; самостійні дії нестійкі.	Дає дуже коротку відповідь на пряме запитання; використовує завчені формули спілкування.	Уміння виявляються епізодично, переважно після підказки.

Бал / рівень	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву вмінь
3 / початковий	Розуміє основне значення простих знайомих фраз і речень; відтворює частину засвоєного мовного матеріалу.	Виконує прості рецептивні й продуктивні завдання за зразком: коротка відповідь, підпис, репліка, вибір інформації.	Після пояснення може завершити коротке завдання, але потребує допомоги в новому форматі.	Будує прості репліки та речення, бере участь у короткій передбачуваній взаємодії.	Уміння виявляються час від часу в типових навчальних ситуаціях.
4 / середній	Розуміє загальний зміст коротких повідомлень і текстів на знайому тему, знаходить явно подану інформацію.	Виконує типові завдання за відомим алгоритмом; створює коротке усне або письмове висловлення з простих речень.	Частину роботи виконує самостійно, складніші етапи - з ситуативною допомогою.	Відповідає на запитання, обмінюється базовою інформацією; мовні помилки інколи ускладнюють розуміння.	Уміння виявляються переважно в знайомих ситуаціях, але ще нестабільно.
5 / середній	Визначає тему, основну думку й окремі деталі простих усних та письмових повідомлень; використовує контекст.	Виконує типові комунікативні завдання: короткий діалог, опис, повідомлення, лист/повідомлення, пошук конкретної інформації.	Потребує допомоги лише в окремих випадках; користується запропонованими опорами й стратегіями.	Підтримує простий обмін репліками, ставить і відповідає на запитання; висловлює думку простими засобами.	Уміння періодично виявляються у більшості знайомих комунікативних ситуацій.
6 / середній	Розуміє основний зміст і більшість явно поданих деталей; встановлює прості логічні зв'язки, робить нескладні висновки.	Самостійно виконує більшість типових завдань; створює зв'язні короткі висловлення відповідно до мети й формату.	Працює переважно самостійно; у разі труднощів використовує словник, візуальну опору, повторне слухання, перекладування.	Підтримує діалог і коротке монологічне висловлення; помилки не руйнують загального змісту.	Уміння достатньо регулярно виявляються у знайомих ситуаціях.
7 / достатній	Виокремлює головне й другорядне, знаходить потрібні деталі, використовує контекст для розуміння незнайомих елементів.	Виконує стандартні комунікативні завдання без готового зразка; добирає лексику й граматичні структури відповідно до ситуації.	Переважно самостійно планує виконання завдання та перевіряє результат.	Ініціює або підтримує взаємодію, пояснює думку, перепитує, уточнює; мовлення загалом зрозуміле.	Уміння стабільно виявляються в типових ситуаціях.

Бал / рівень	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву вмінь
8 / достатній	Порівнює інформацію, розпізнає мету повідомлення, ставлення мовця/автора, окрему неявну інформацію, доступну за контекстом.	Виконує комплексні завдання, комбінує рецептивні й продуктивні вміння, адаптує відомі мовні засоби до нової ситуації.	Самостійно добирає стратегії: нотатки, перефразування, мовну здогадку, самоперевірку.	Взаємодіє активно, доречно реагує на репліки, підтримує тему, аргументує простими доказами.	Уміння стабільно виявляються у більшості типових і частині нових ситуацій.
9 / достатній	Аналізує зміст, логіку, позицію та комунікативний намір; робить обґрунтовані висновки на матеріалі рівня, передбаченого програмою.	Самостійно виконує завдання, що потребують перенесення мовних умінь у новий контекст; створює послідовне й змістовне висловлення.	Планує роботу, контролює точність і доречність, виправляє частину власних помилок.	Упевнено підтримує розмову, висловлює та обґрунтовує позицію, використовує стратегії подолання мовних труднощів.	Уміння постійно виявляються в типових ситуаціях і достатньо впевнено - у нових.
10 / високий	Інтерпретує явну й неявну інформацію, зіставляє кілька джерел або позицій, визначає доречність мовних засобів і регістру.	Виконує складні комунікативні завдання: обговорення, презентація, розгорнуте письмо, опрацювання автентичних/адаптованих матеріалів відповідного рівня.	Самостійно планує, обирає стратегії та коригує мовленнєвий продукт.	Комунікує гнучко й зрозуміло, підтримує взаємодію, аргументує, уточнює та перефразовує за потреби.	Уміння систематично виявляються у типових і багатьох нетипових ситуаціях.
11 / високий	Критично опрацьовує зміст і спосіб подання інформації, розпізнає тон, ставлення, аргументацію та суттєві смислові відтінки в межах очікуваного рівня.	Створює розгорнуті, логічні й жанрово доречні висловлення; ефективно інтегрує інформацію з різних видів мовленнєвої діяльності.	Самостійно регулює темп і спосіб роботи, здійснює змістове та мовне редагування.	Спілкується спонтанно в межах програмних ситуацій, доречно змінює стратегію, враховує співрозмовника й міжкультурний контекст.	Уміння систематично й упевнено виявляються в різноманітних ситуаціях.
12 / високий	Самостійно синтезує й інтерпретує інформацію, переносить мовні стратегії у нові контексти, аргументовано оцінює зміст і комунікативний ефект.	Творчо й результативно виконує складні завдання на рівні, очікуваному для класу; мовні засоби добирає гнучко, точно й доречно.	Повністю самостійно планує, виконує, перевіряє й удосконалює результат; усвідомлює власний мовний поступ.	Вільно для очікуваного програмою рівня взаємодіє, продукує зрозумілі й переконливі висловлення; поодинокі неточності не впливають на комунікацію.	Уміння системно й стабільно виявляються як у знайомих, так і в нових ситуаціях.

2. КРИТЕРІЇ ЗА ВИДАМИ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (РОБОЧІ ГР1-ГР4)

ГР1. СПРИЙМАЄ УСНУ ТА АУДІОВІЗУАЛЬНУ ІНФОРМАЦІЮ / АУДІЮВАННЯ

Акцент ГР1: розуміння усного й аудіовізуального повідомлення відповідного програмі рівня; визначення теми, основної думки, конкретної інформації та деталей; розуміння інструкцій; визначення ставлення/наміру мовця; використання контексту, візуальних підказок і стратегій слухання. Оцінюється розуміння змісту, а не здатність дослівно відтворити почуте.

Бал / рівень	Критерій досягнення
1 / початковий	Розпізнає лише окремі дуже знайомі слова/звукові образи після значної підтримки; цілісний зміст повідомлення не встановлює.
2 / початковий	Уловлює окремі знайомі слова й стандартні фрази у дуже короткому, чіткому мовленні; потребує повторення, повільного темпу та візуальної опори.
3 / початковий	Розуміє тему дуже короткого повідомлення на знайому тему та окремі факти, якщо мовлення чітке й передбачуване.
4 / середній	Розуміє загальний зміст коротких простих повідомлень, діалогів та інструкцій; знаходить явно подану інформацію за запитанням.
5 / середній	Визначає основну думку й окремі деталі короткого мовлення на знайомі теми; виконує просту усну інструкцію; інколи потребує повторного прослуховування.
6 / середній	Розуміє основні положення і більшість явно поданих деталей у повідомленнях відповідного рівня; використовує контекст і візуальні підказки для здогадки.
7 / достатній	Упевнено визначає головну думку, конкретну інформацію та послідовність подій у зв'язному мовленні на знайомі теми; розрізняє ключове й другорядне.
8 / достатній	Розуміє деталі, прості логічні зв'язки, мету повідомлення та виражене ставлення мовця; ефективно застосовує стратегії слухання.
9 / достатній	Розуміє більшість змісту автентичного/адаптованого аудіо відповідного рівня, визначає намір і позицію мовця, робить обґрунтовані висновки з контексту.
10 / високий	Інтерпретує явну й доступну неявну інформацію, зіставляє почуті факти, визначає основні аргументи/акценти та доречно фіксує ключову інформацію.
11 / високий	Упевнено розуміє зміст мовлення різних співрозмовників у межах програмного рівня, розпізнає смислові відтінки, ставлення й комунікативний намір.
12 / високий	Самостійно інтегрує інформацію з одного або кількох усних/аудіовізуальних джерел відповідного рівня, критично визначає головне, деталі, позиції та підтекст, доступний за контекстом.

ГР2. УСНО ВЗАЄМОДІЄ ТА ВИСЛОВЛЮЄТЬСЯ / ГОВОРІННЯ

Акцент ГР2: усне продукування й усна/онлайнова взаємодія - діалог, інтерв'ю, рольова гра, опис, повідомлення, презентація, дискусія. Враховуються виконання комунікативного завдання, логічність, словниковий і граматичний ресурс, зрозумілість вимови, темп/плавність, здатність підтримувати розмову, ставити запитання, уточнювати й перефразовувати.

Бал / рівень	Критерій досягнення
1 / початковий	Відтворює окремі знайомі слова або дуже короткі формули лише за прямою підказкою; взаємодія практично не підтримується.
2 / початковий	Використовує завчені слова й фрази для елементарної відповіді; мовлення уривчасте, потребує постійної підтримки співрозмовника.
3 / початковий	Будує прості речення й короткі репліки на знайому тему; відповідає на прості запитання, але рідко ініціює спілкування.
4 / середній	Створює коротке зрозуміле висловлення та бере участь у передбачуваному діалозі; використовує базову лексику й граматику, можливі помилки, що іноді ускладнюють сприйняття.
5 / середній	Описує, повідомляє факти, ставить і відповідає на прості запитання; підтримує короткий діалог, висловлює думку простими засобами; вимова переважно зрозуміла.
6 / середній	Підтримує розмову на знайомі теми, створює зв'язне коротке монологічне висловлення, наводить просте пояснення/причину; помилки не заважають загальному розумінню.
7 / достатній	Ініціює й підтримує взаємодію, послідовно описує події/досвід, висловлює думку та коротко її обґрунтовує; використовує прості засоби зв'язку й стратегії уточнення.
8 / достатній	Говорить достатньо плавно й логічно, адаптує репліки до співрозмовника, ставить уточнювальні запитання, перефразовує при труднощах; словниковий запас відповідає темі.
9 / достатній	Створює розгорнуте послідовне висловлення, аргументує позицію, активно взаємодіє; використовує різноманітні мовні засоби в межах очікуваного рівня, самостійно виправляє частину помилок.
10 / високий	Упевнено бере участь в обговоренні/презентації, логічно розвиває думку, добирає доречний реєстр, підтримує взаємодію й ефективно компенсує мовні труднощі.
11 / високий	Спонтанно й гнучко реагує в різних програмних ситуаціях, чітко аргументує, уточнює, перефразовує; вимова та інтонація зрозумілі, неточності не перешкоджають комунікації.
12 / високий	Самостійно й переконливо взаємодіє та продукує усне мовлення на рівні, очікуваному для класу: зміст повний, структура чітка, мовні засоби доречні й різноманітні, комунікативна мета досягнута.

ГРЗ. СПРИЙМАЄ ПИСЬМОВИЙ ТЕКСТ / ЧИТАННЯ

Акцент ГРЗ: читання й розуміння письмових та цифрових текстів - визначення теми й головної думки, пошук конкретної інформації, детальне розуміння, встановлення логічних зв'язків, розпізнавання мети й ставлення автора, використання контексту для мовної здогадки. Темп читання сам по собі не є окремим критерієм, якщо програмою не передбачено інше.

Бал / рівень	Критерій досягнення
1 / початковий	Розпізнає окремі знайомі слова, підписи або короткі графічні повідомлення; зміст тексту загалом не встановлює.
2 / початковий	Розуміє окремі слова й дуже прості фрази в короткому тексті за підтримки візуального контексту або запитань.
3 / початковий	Визначає тему дуже короткого знайомого тексту й знаходить окремий явно поданий факт.
4 / середній	Розуміє загальний зміст короткого простого тексту, знаходить основну інформацію та виконує типові завдання за змістом.
5 / середній	Визначає головну думку, знаходить конкретні відомості, співвідносить заголовок/абзац, використовує контекст для розуміння окремих незнайомих слів.
6 / середній	Розуміє основний зміст і більшість явно поданих деталей; простежує послідовність подій та логічні зв'язки в тексті відповідного рівня.
7 / достатній	Розрізняє головну і другорядну інформацію, мету тексту, ключові аргументи/факти; ефективно сканує текст для пошуку потрібних відомостей.
8 / достатній	Інтерпретує окрему неявну інформацію, розпізнає ставлення автора й жанрові ознаки, зіставляє частини тексту та використовує стратегії читання.
9 / достатній	Розуміє більшість змісту різножанрових текстів відповідного рівня, робить обґрунтовані висновки, розрізняє факти й оцінні судження.
10 / високий	Зіставляє інформацію з кількох текстів/фрагментів, визначає позицію, аргументи, логіку та релевантність інформації для поставленого завдання.
11 / високий	Критично інтерпретує зміст і спосіб подання, розпізнає тон/регістр, суттєві смислові відтінки та міжкультурні особливості в межах очікуваного рівня.
12 / високий	Самостійно синтезує й критично оцінює інформацію з різних письмових/цифрових текстів відповідного рівня, обґрунтовує інтерпретацію конкретними фрагментами тексту.

ГР4. ПИСЬМОВО ВЗАЄМОДІЄ ТА ВИСЛОВЛЮЄТЬСЯ / ПИСЬМО

Акцент ГР4: писемне продукування, писемна та онлайнова взаємодія - форма/анкета, повідомлення, лист, опис, історія, відгук, есе, доповідь тощо. Враховуються повнота виконання завдання, досягнення комунікативної мети, жанр і реєстр, організація тексту, зв'язність, словниковий і граматичний ресурс, орфографія та пунктуація в межах очікуваного рівня.

Бал / рівень	Критерій досягнення
1 / початковий	Копіює окремі знайомі слова або вписує елементарні дані за зразком; самостійне висловлення практично відсутнє.
2 / початковий	Пише окремі слова, словосполучення та завчені короткі фрази; виконує лише частину комунікативного завдання.
3 / початковий	Створює кілька простих речень за опорою; передає базову фактичну інформацію, але текст слабко зв'язний.
4 / середній	Створює коротке повідомлення/опис/лист за відомим форматом; основний зміст зрозумілий, хоча є помилки й обмежений словниковий запас.
5 / середній	Виконує основні вимоги завдання, будує простий зв'язний текст, використовує базові слова-зв'язки; помилки переважно не перешкоджають розумінню.
6 / середній	Створює завершений короткий текст відповідного формату, логічно подає інформацію, висловлює думку/ставлення; самостійно виправляє очевидні помилки.
7 / достатній	Пише структурований текст із чіткою послідовністю, використовує абзаци/зв'язки, аргументує простими причинами й прикладами; жанр переважно витримано.
8 / достатній	Повно виконує комунікативне завдання, добирає доречний реєстр, використовує різноманітнішу лексику та граматичні структури, редагує текст після перевірки.
9 / достатній	Створює зв'язний, змістовний і жанрово доречний текст, розвиває та підтримує ідеї прикладами/аргументами; неточності не заважають сприйняттю.
10 / високий	Пише логічний розгорнутий текст із чіткою структурою, гнучко добирає мовні засоби, дотримується комунікативного наміру й реєстру, ефективно саморедагує.
11 / високий	Створює добре організоване письмове висловлення з різноманітним словниковим і граматичним ресурсом у межах очікуваного рівня; точно реагує на ситуацію й адресата.
12 / високий	Самостійно створює повний, переконливий, жанрово й стилістично доречний текст; зміст, структура та мовне оформлення працюють на комунікативну мету, поодинокі неточності не впливають на розуміння.

- 1. Не плутаємо 3 комплексні ГР ДСБСО і 4 види мовленнєвої діяльності.** ДСБСО визначає рецепцію, взаємодію та продукування. Практичний путівник МОН пояснює, що оцінювання цих трьох груп реалізується через аудіювання, говоріння, читання та письмо. У цьому документі саме ці чотири напрями деталізовано по 1-12 балів.
- 2. Оцінка співвідноситься з очікуваним рівнем конкретного класу.** Не можна вимагати від п'ятикласника мовлення рівня дев'ятого класу. Для першої іноземної мови чинні модельні програми орієнтуються, зокрема, на рівень А2 наприкінці 6 класу та В1 наприкінці 9 класу; конкретні дескриптори визначає обрана програма.
- 3. Комунікативна успішність важливіша за «підрахунок помилок».** Лексичні, граматичні, орфографічні й фонетичні помилки оцінюють з огляду на очікуваний рівень та їхній вплив на розуміння/виконання завдання. Однакова кількість помилок не означає автоматично однаковий бал.
- 4. Аудіювання й читання - це передусім розуміння змісту.** Фокус: загальне розуміння, конкретна інформація, деталі, мета, ставлення мовця/автора, логічні зв'язки. Для тестових форматів бал може залежати від кількості правильних відповідей, але завдання мають відповідати заявленому вмінню.
- 5. У говорінні оцінюємо не «акцент носія мови», а зрозумілість.** Важливі виконання комунікативного завдання, логіка, словниково-граматичний ресурс, плавність, зрозуміла вимова та реальна взаємодія. Наявність українського акценту сама по собі не є підставою для зниження бала.
- 6. У письмі зміст і комунікативна мета мають пріоритет.** Окремо враховуємо повноту виконання умов, жанр/формат, адресата, структуру, зв'язність, лексику й граматику. Орфографія та пунктуація є складниками якості, але не повинні механічно перекривати зміст.
- 7. Граматика і лексика - засоби комунікації.** Окремі словникові або граматичні тести можна використовувати діагностично, але підсумковий рівень з предмета має підтверджувати здатність застосовувати мовний матеріал у читанні, слуханні, говорінні та письмі.
- 8. Одне завдання може охоплювати кілька видів мовленнєвої діяльності.** Наприклад, учень читає повідомлення (читання), обговорює його в парі (говоріння) і пише відповідь (письмо). Для прозорості доцільно заздалегідь визначити, який результат є основним об'єктом оцінювання.
- 9. Автентичність - не синонім надмірної складності.** Аудіо, відео й тексти добирають відповідно до віку, тематики й мовного рівня. Допустимі адаптовані матеріали. Кількість прослуховувань, опори та формат завдань визначаються метою оцінювання та рівнем учнів.
- 10. Онлайн-взаємодія входить до іншомовної комунікації.** Чати, електронні листи, короткі повідомлення, відеодіалоги та цифрові презентації можуть бути доказами результатів, якщо завдання має чітку комунікативну мету та прозорі критерії.
- 11. Академічна доброчесність і ІШ.** Перекладачі, словники та генеративні інструменти використовуються лише в межах правил конкретного завдання. Якщо робота має демонструвати власне письмо/говоріння учня, неконтрольоване генерування або переклад готового тексту не може вважатися самостійним результатом.
- 12. Ураховуємо ООП, освітні втрати та індивідуальний поступ.** Дозволені розумні адаптації форми подання, темпу, часу, шрифту, аудіопідтримки, способу відповіді тощо, якщо вони не підміняють сам результат, який оцінюється. Формувальне оцінювання має показувати, що вже вдасться і який наступний крок.
- 13. Семестрове оцінювання у 2026/2027 н. р. За наказом МОН № 1427 обов'язкове індексування ГР у журналі та окремі семестрові бали за кожною ГР не вимагаються; за семестр виставляється одна оцінка з предмета. Водночас для збалансованого оцінювання доцільно збирати докази поступу з усіх чотирьох видів мовленнєвої діяльності. Приклади доказів: аудіювання з різними форматами завдань;**

діалог/інтерв'ю/рольова гра; презентація; читання з пошуком конкретної інформації та інтерпретацією; лист, повідомлення, опис, історія, відгук, есе; онлайн-взаємодія; мовне портфоліо.

НОРМАТИВНІ ТА МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

1. Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.05.2026 № 722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів» (чинна редакція від 17.07.2026).
2. Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.08.2026 № 1427 «Про затвердження Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».
3. Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898 (чинна редакція).
4. Міністерство освіти і науки України. «Мовно-літературна галузь (іншомовна освіта): як оцінювати в НУШ». Практичний путівник, 2025.
5. Чинні модельні навчальні програми «Іноземна мова. 5-9 класи» (зокрема програми Зимомрі та ін.; Редька та ін.), рекомендовані МОН України.